Шандра Ю. Я., Шушняк В. М. Проблеми реконструкції водойм міста Львова // Збірник наукових статей Вісімнадцятої міжн. наук.-практ. конф. «Ресурси природних вод Карпатського регіону» (проблеми охорони та раціонального використання), 23–24 травня 2019 р., м. Львів. С. 258–259.

ПРОБЛЕМИ РЕКОНСТУКЦІЇ ВОДОЙМ МІСТА ЛЬВОВА

Ю. Я. Шандра, В. М. Шушняк
Львівський національний університет імені Івана Франка

WATER BODIES RECONSTRUCTION PROBLEMS IN LVIV

Y. Y. Shandra, V. M. Shushniak
Ivan Franko National University of Lviv

Infrastructure data and the direct on-site ecological condition monitoring of the reconstructed water bodies made it possible to outline the following main issues with the reconstruction. Hence, analysis shows water supply, water exchange, reduction of filtration losses of water, reduction of water losses from evaporation. The ways of solving these problems are demonstrated on the example of the project proposals proposed by the authors for the water body reconstruction on the street of Petro Panch.

За результатами інвентаризації 2012 року в адміністративних межах міста Львова віддешифровано 132 водойми, з них 118 ідентифіковано як водні об’єкти. Тоді було встановлено, що майже половина водойм утворені за останні 30 років. Більшість водойм мали ландшафтно-декоративне і рекреаційне призначення, яке тепер істотно змінилося, тому майже половина водойм використовувалась стихійно, без чіткої мети. Для 46 водойм загальний екологічний стан визначено як добрий, для 21 водойми – як задовільний, для 37 водойм – як незадовільний. Відмінним станом було відзначено тільки три водойми: два стави ТзОВ «Колиба» в Брюховичах і став «Винниківсье озеро». Основними причинами незадовільного екологічного стану водойм названо забруднення води неочищеними дренажними стоками та погане водорегулювання, що призвело до евтрофікації, заростання та замулення водойм. Для п’яти водойм (ставок вул. Зелена; перший і третій ставки на території СКА на вул. Клепарівській, 25 а; східний ставок на вул. Лесі Українки в смт Рудно) рекомедовано ревіталізаційні заходи. Більшість водойм потребували докорінної реконструкції. [1]. Серед усіх водойм лише одна мала природне походження – озеро, підгачене верньоплейстоценовими еоловими піщаними дюнами, поблизу Голосківського кладовища. Зважаючи на унікальність цього об’єкта, йому рекомендовано надати статус пам’ятки природи місцевого значення. Тепер, на жаль, ця водойма осушена і ревіталізації не підлягає.

На особливу увагу заслуговувала збережена гідросистема Голосківського потоку, яка була призначена для водопостачання Львівського нафтопереробного заводу. Ця система містить низку водойм (став на вул. Замарстинівській, 216, став монастиря Редемптористів (вул. Замарстинівська, 225), рибницькі садки на вул. Замарстинівській, 172, став на вул. Липинського, 62, які рекомендовано зберегти, як резервні для водопостачання. Проте у 2014 р. став на вул. Липинського (інв. № 3.2) було осушено під забудову. Схожа ситуація склалася з водоймами на вул.Зеленій (інв. № 4.5, 4.6), на місці яких також споруджено житлові квартали.

На час інвентаризації зазнали реконструкції водойми в РЛП «Знесіння» (інв. № 2.11), на Левандівці (№ 6.2), у Стрийському парку (№ 1.4). Також було проведено реконструцію Брюховицьких ставів (№ 7.3, 7.10), водойм на Погулянці (№ 2.20), у Винниках (№ 8.7). Нині проводиться реконструкція ставів у Ботанічному саду ЛНУ ім.Івана Франка (№ 2.21), водойми на вул. Тершаківців (№ 2.15), здійснюються

підготовчі роботи для реконструкції Винниківського ставу (№ 8.1), і ставка на вул.Панча (№ 3.8) (рис.1).

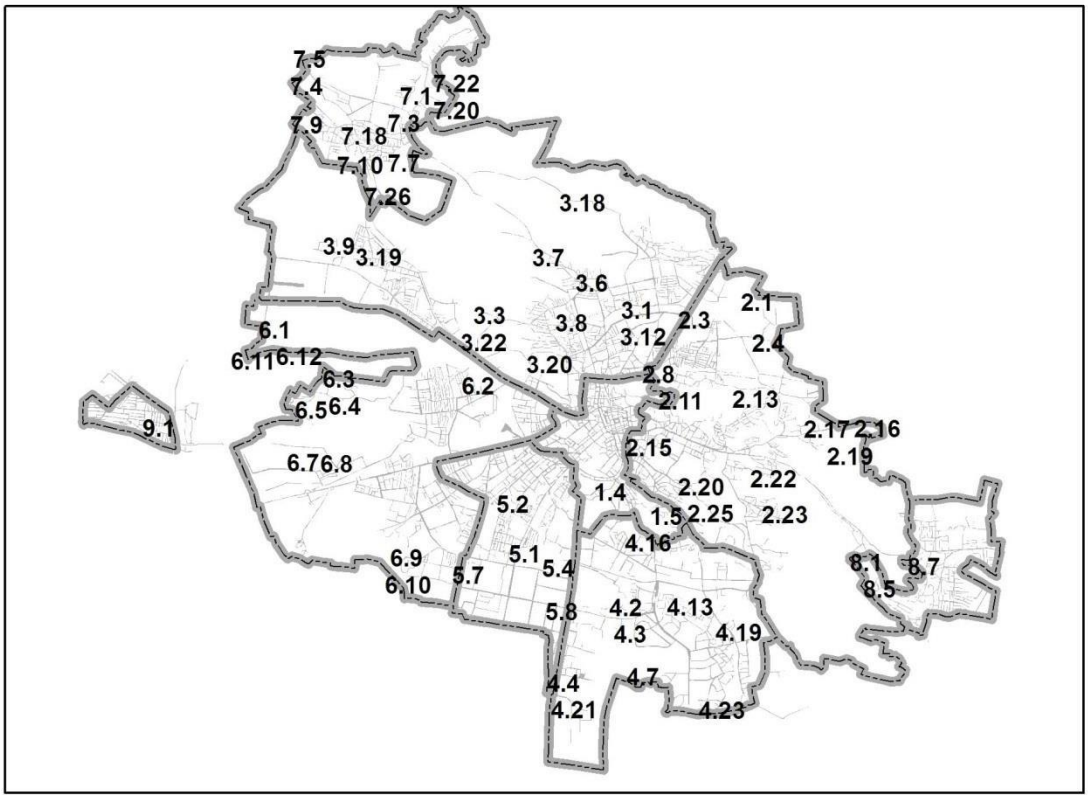

Рис. 1 Інвентарні номери водойм на схемі адміністративних районів м. Львова

Результати аналізу проектної документації та безпосередніх натурних спостережень за екологічним станом реконструйованих водойм уможливлюють окреслити такі проблеми стосовно реконструкції:

1) водозабезпечення водойм є пов’язаною із специфікою живлення львівських водойм, значну частку якого складають грунтові води першого від поверхні водоносного горизонту. Оскільки внаслідок забудови і прокладання підземних комунікацій цей горизонт значно трансформований, то виникає необхідність пошуку додаткових, альтернативних джерел живлення, зокрема акумуляції поверхневого стоку.

2) покращення водообміну у водоймах передбачає формування ложа водойми на основі цифрових моделей та інтегрованих водовпускних і водовипускних споруд.

3) зменшення фільтраційних втрат води.

4) зменшення втрат води від випаровування.

Шляхи вирішення згаданих проблем продемонстровано на прикладі запропонованих авторами проектних пропозицій реконструкції водойми на вулиці Петра Панча.

Список літератури

1. Шушняк В.М. Результати інвентаризації водних об'єктів м. Львова./Шушняк В.М., Савка Г.С., Вергелес Ю.В.// Вісник Львівського університету. Серія: Географічна.- 2014. - Вип. 48.- С. 322-327